

eHälsomyndigheten

Detaljhandel med läkemedel 2016

Ett tabellverk baserat på försäljningsuppgifter från svenska öppenvårdsapotek och försäljningsställen för vissa receptfria läkemedel

Citera gärna ur eHälsomyndighetens rapporter men ange alltid källa inklusive dokumentnummer.
Rapporten publiceras på www.ehalsomyndigheten.se

©eHälsomyndigheten
Dokumentnummer: 2018/01243
Publicering: april 2018

Förord

Hela 99 procent av alla recept i Sverige är elektroniska. Varje dag sker förskrivning av läkemedel och uttag av receptbelagda läkemedel på apotek. Till det kommer försäljning av receptfria läkemedel på apotek och i detaljhandeln. eHälsomyndigheten ansvarar för hanteringen av e-recepten och för insamling av svensk läkemedelsstatistik.

De uppgifter om läkemedelsförsäljning som eHälsomyndigheten samlar in sammanställs och publiceras av Socialstyrelsen, statistikansvarig myndighet för området hälso- och sjukvård inom Sveriges officiella statistik där läkemedelsstatistiken ingår. Socialstyrelsens rapport om statistik om läkemedel publiceras årligen i april och du hittar den på Socialstyrelsens webbplats.

Den här korta översikten över svensk läkemedelsförsäljning/detaljhandel med läkemedel är eHälsomyndighetens egen sammanställning över statistiken vi samlar in. Den innehåller tabeller med statistik om läkemedel till människor och djur, hur mycket som förskrivits och hur mycket receptfria läkemedel som sålts.

Sammanställningen har utarbetats av Joachim Swedenborg, farmaceutisk utredare vid enheten för statistik och beslutsstöd.

eHälsomyndigheten april 2018.

Peter Alvinsson
Avdelningschef

Jessica Petersson
Enhetschef

Innehåll

Avsnitt 1

Läkemedel till människor, övergripande ekonomiska mått

Försäljningsvärden	Tabell 1:1
Historisk utveckling av försäljningsvärden	Tabell 1:2
Historisk utveckling av försäljningsvärden	Diagram 1:1
Försäljningsvärden per län	Diagram 1:2

Avsnitt 2

Läkemedel till människor, övergripande volymmått

Försäljningsvolym	Tabell 2:1
Historisk utveckling av försäljningsvolym	Tabell 2:2
Historisk utveckling av försäljningsvolym	Diagram 2:1
Försäljningsvolym per län	Diagram 2:2

Avsnitt 3

Förskrivning till människor

Köns- och åldersfördelning	Diagram 3:1
Expeditioner	Tabell 3:1
Bäst säljande preparat	Tabell 3:2
Fördelning mellan anatomiska och terapeutiska huvudgrupper	Diagram 3:2
Försäljningsvärdets komponenter	Tabell 3:3
Försäljningsvärden för vissa läkemedelsgrupper	Tabell 3:4
Försäljningsvolym för vissa läkemedelsgrupper	Tabell 3:5
Förbrukningsartiklar och livsmedel inom läkemedelsförmånen	Tabell 3:6
De största läkemedelsgrupperna	Tabell 3:7

Avsnitt 4

Egenvårdsläkemedel till djur och människa

Fördelning av försäljningsvärdet mellan egenvårdens försäljningskanaler	Tabell 4:1
Fördelning av försäljningsvolymen mellan egenvårdens försäljningskanaler	Tabell 4:2
Bäst säljande preparat – Egenvårdsläkemedel utanför apotek	Tabell 4:3
Bäst säljande preparat – Egenvårdsläkemedel på apotek	Tabell 4:4

Avsnitt 5

Egenvårdsläkemedel till djur och människa

Försäljningsvärden	Tabell 5:1
Försäljningsvolym	Tabell 5:2
Historisk utveckling av försäljningsvärden	Tabell 5:3
Fördelning mellan anatomiska och terapeutiska huvudgrupper	Diagram 5:1
Fördelning av försäljningsvärde per djurtyp	Diagram 5:2
Fördelning av försäljningsvolym per djurtyp	Diagram 5:3

Bilagor

Avgränsningar och begrepp
Förändringar i tabellverket
Kontaktuppgifter till eHälsomyndigheten

AVSNITT 1

Läkemedel till människor, övergripande ekonomiska mått

I avsnittet presenteras statistik för läkemedel avsedda för humant bruk, inklusive växtbaserade läkemedel, licensläkemedel och ex temporeläkemedel. Däremot omfattas inte traditionella växtbaserade läkemedel, naturläkemedel eller vissa utvärtes medel. Läkemedel förskrivna på recept av veterinär redovisas inte – även om läkemedlet i sig är godkänt för humant bruk.

Tabell 1:1 – Försäljningsvärden, miljoner kronor exkl moms (läkemedel till människor)

	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	TOTALT
Försäljning av läkemedel till människor	3 385	3 454	3 596	3 631	3 672	3 625	3 161	3 460	3 555	3 548	3 656	3 678	42 422
varav på apotek	3 312	3 380	3 517	3 558	3 599	3 554	3 094	3 390	3 482	3 471	3 582	3 595	41 534
varav utanför apotek	73	74	79	73	73	71	67	71	73	77	74	84	888
Egenvårdsförsäljning	384	401	427	414	436	408	379	384	383	394	385	437	4 833
Rekvistionsförsäljning (från apotek)	638	647	649	707	683	714	566	634	670	665	710	681	7 965
Försäljning av förskrivna läkemedel	2 363	2 407	2 521	2 510	2 553	2 504	2 216	2 441	2 502	2 489	2 561	2 560	29 624
varav dosdispenserade läkemedel	83	89	99	94	97	94	93	103	100	97	102	108	1 158
Läkemedelsförmån (läkemedel)	1 630	1 628	1 718	1 721	1 756	1 743	1 582	1 742	1 744	1 719	1 766	1 779	20 528

Tabell 1:2 – Historisk utveckling av försäljningsvärden, miljoner kronor exkl moms (läkemedel till människor)

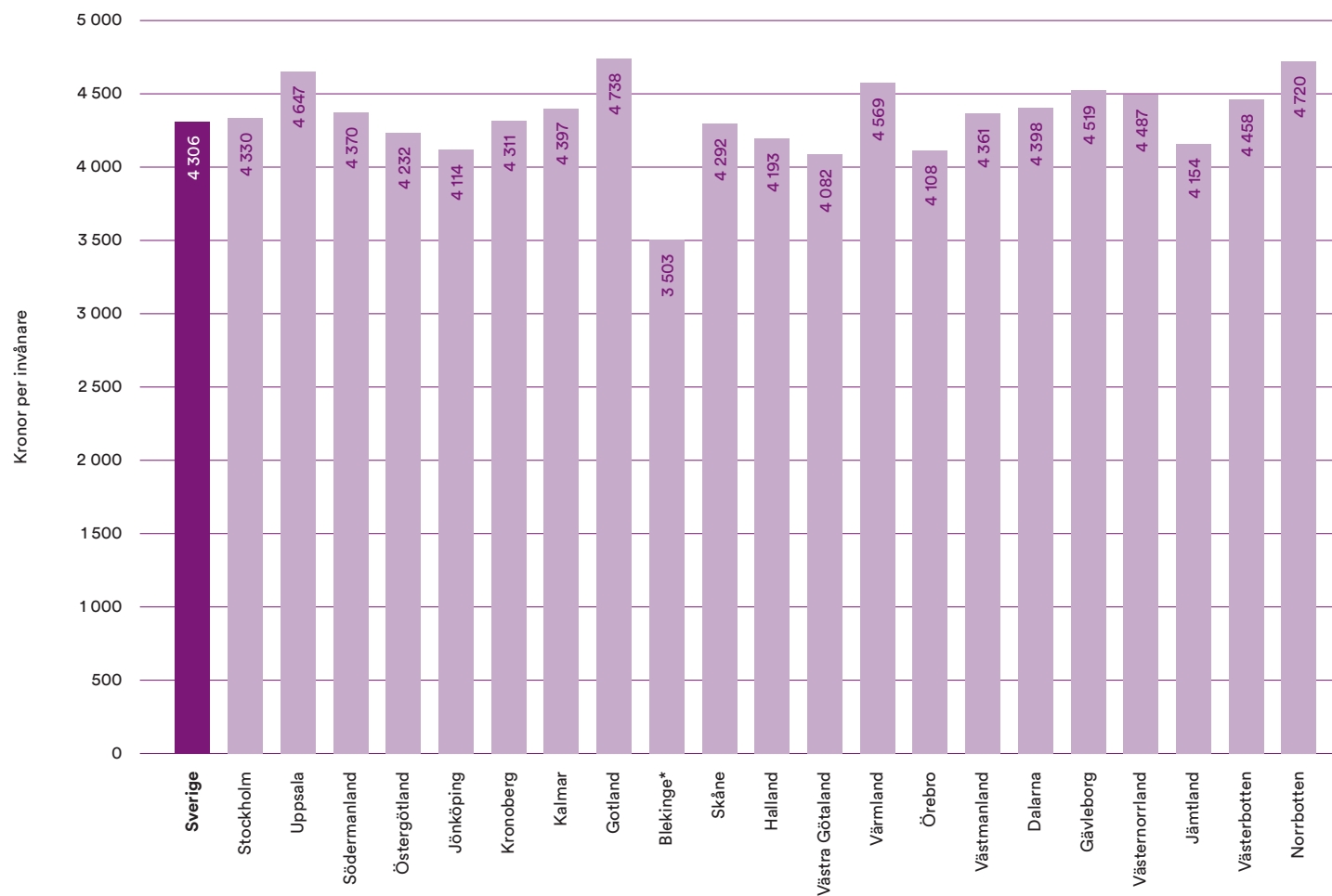
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Försäljning av läkemedel till människor	28 386	29 350	30 863	32 809	34 527	35 512	36 071	36 763	36 184	36 383	37 828	40 616	42 422
varav på apotek	28 386	29 350	30 863	32 809	34 527	35 469	35 577	36 161	35 467	35 598	37 004	39 739	41 534
varav utanför apotek						43	495	602	717	785	824	878	888
Egenvårdsförsäljning	2 315	2 498	2 718	2 928	3 125	3 390	3 662	3 750	3 920	4 077	4 212	4 453	4 833
Rekvistionsförsäljning (från apotek)	3 697	4 261	4 937	5 632	6 214	6 686	6 876	7 146	6 993	6 981	7 194	7 843	7 965
Försäljning av förskrivna läkemedel	22 374	22 591	23 208	24 249	25 188	25 436	25 534	25 867	25 272	25 325	26 422	28 320	29 624
varav dosdispenserade läkemedel	1 120	1 112	1 139	1 191	1 368	1 254	1 268	1 264	1 100	1 077	1 055	1 121	1 158
Läkemedelsförmån	18 328	18 476	18 719	18 036	20 246	20 316	20 293	20 491	19 281	18 941	19 059	20 042	21 797
varav läkemedel	16 930	17 013	17 305	18 026	18 790	18 849	18 767	19 017	17 899	17 561	17 854	18 831	20 528
Förmånens täckningsgrad av försäljningsvärdet % (förskrivna läkemedel)	75,7	75,3	74,6	74,4	74,6	74,1	73,5	73,5	70,8	69,3	67,6	66,5	69,2

Diagram 1:1 – Historisk utveckling av försäljningsvärden (läkemedel till människor)

Serierna redovisas fristående från varandra - även i de fall de utgör delmängder av varandra

Diagram 1:2 – Försäljningsvärden per län (läkemedel till människor)

*Slutenvårdsdata saknas för Blekinge under 2016

AVSNITT 2

Läkemedel till människor, övergripande volymmått

I avsnittet presenteras statistik för läkemedel avsedda för humant bruk, inklusive växtbaserade läkemedel, licensläkemedel och ex temporeläkemedel. Däremot omfattas inte traditionella växtbaserade läkemedel, naturläkemedel eller vissa utvärtes medel. Läkemedel förskrivna på recept av veterinär redovisas inte – även om läkemedlet i sig är godkänt för humant bruk.

Tabell 2:1 – Försäljningsvolym, definierade dygnsdoser per tusen invånare och dag (läkemedel till människor)

	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	TOTALT
Försäljning av läkemedel till människor	1 689	1 813	1 782	1 850	1 833	1 850	1 594	1 769	1 822	1 737	1 830	1 800	1 781
varav på apotek	1 650	1 771	1 740	1 810	1 795	1 812	1 559	1 733	1 781	1 695	1 789	1 755	1 741
varav utanför apotek	39	42	42	40	38	38	35	37	40	41	41	46	40
Egenvårdsförsäljning	183	202	207	209	216	208	177	182	189	190	191	211	197
Rekvisitionsförsäljning (från apotek)	46	46	46	42	43	44	33	39	41	40	43	38	42
Försäljning av förskrivna läkemedel	1 460	1 565	1 529	1 599	1 573	1 598	1 384	1 549	1 591	1 507	1 596	1 552	1 542
varav dosdispenserade läkemedel	101	120	123	122	120	119	114	125	124	116	125	128	120

Tabell 2:2 – Historisk utveckling av försäljningsvolym, definierade dygnsdoser per tusen invånare och dag (läkemedel till människor)

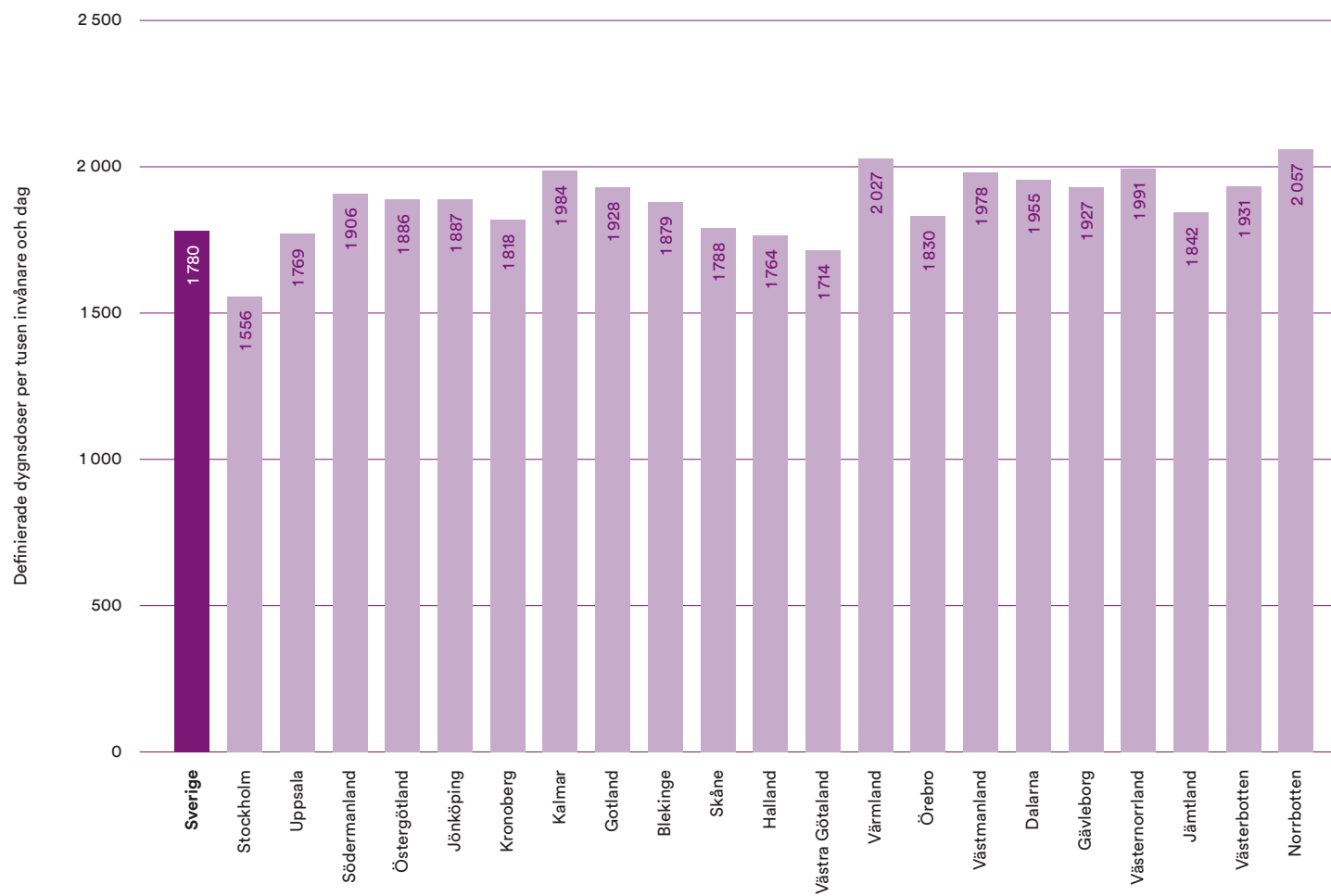
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Försäljning av läkemedel till människor	1 513	1 546	1 592	1 644	1 685	1 716	1 723	1 729	1 720	1 722	1 726	1 749	1 781
varav på apotek	1 513	1 546	1 592	1 644	1 685	1 714	1 701	1 702	1 687	1 686	1 689	1 710	1 741
varav utanför apotek						2	21	27	33	35	36	39	40
Egenvårdsförsäljning	182	183	186	190	190	187	185	183	186	184	184	190	197
Rekvisitionsförsäljning (från apotek)	47	48	48	49	48	46	45	45	44	44	43	43	42
Försäljning av förskrivna läkemedel	1 284	1 315	1 358	1 405	1 447	1 483	1 493	1 501	1 490	1 494	1 498	1 515	1 542
varav dosdispenserade läkemedel	118	121	128	134	142	146	147	144	134	124	116	118	120
Inom läkemedelsförmånen	1 268	1 299	1 337	1 382	1 419	1 451	1 457	1 454	1 429	1 432	1 436	1 464	1 488
Andel av förskrivna volym inom förmånen	98,8%	98,8%	98,5%	98,4%	98,1%	97,8%	97,6%	96,9%	95,9%	95,9%	95,9%	96,6%	96,5%

Diagram 2:1 – Historisk utveckling av försäljningsvolym (läkemedel till människor)

Serierna redovisas fristående från varandra - även i de fall de utgör delmängder av varandra

Diagram 2:2 – Försäljningsvolym per län (läkemedel till människor)

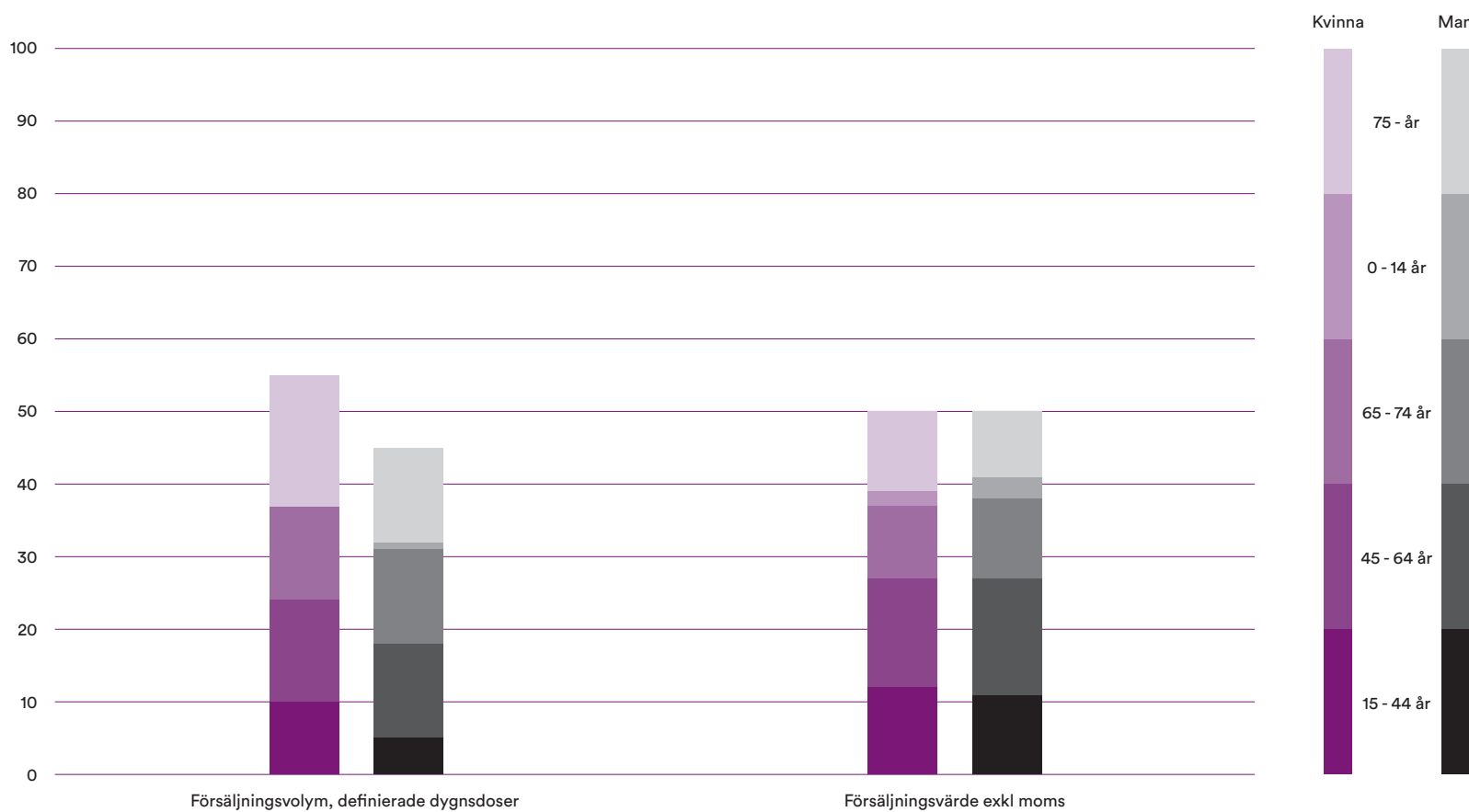
AVSNITT 3

Förskrivning till människor

I avsnittet presenteras statistik för läkemedel avsedda för humant bruk, inklusive växtbaserade läkemedel, licensläkemedel och ex temporeläkemedel. Däremot omfattas inte traditionella växtbaserade läkemedel, naturläkemedel eller vissa utvärtes medel. Förskrivning inkluderar traditionella recept, elektroniska recept och dosrecept. För läkemedel redovisas såväl försäljning inom som utom förmånen.

Försäljning av förskrivna förbrukningsartiklar och livsmedel inom läkemedelsförmånen redovisas separat. Läkemedel förskrivna av veterinär redovisas inte i avsnitt 3 – även om läkemedlet i sig är godkänt för humant bruk.

Diagram 3.1 – Köns- och åldersfördelning i procent (förskrivna läkemedel till människor)

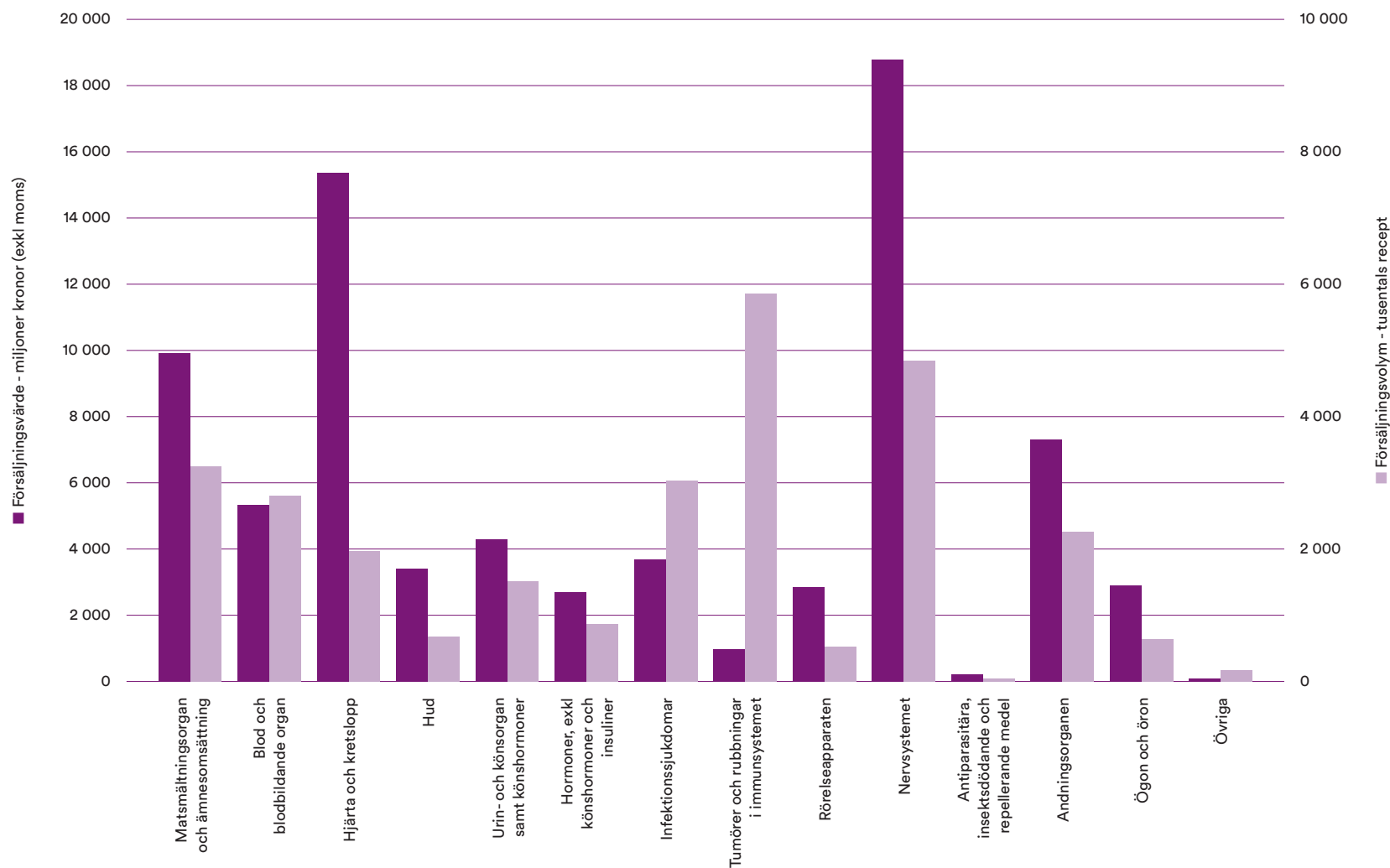
Tabell 3:1 – Expeditioner, tusentals recept (förskrivna läkemedel till människor)

	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	TOTALT
Totalt antal expedierade recept	6 334	6 411	6 654	6 666	6 756	6 577	5 795	6 441	6 521	6 456	6 607	6 642	77 860
varav genomförda byten	2 762	2 810	2 947	2 967	3 019	3 009	2 635	2 924	2 988	2 911	2 988	2 987	34 946
Antal byten nekade av förskrivare	151	150	157	158	158	156	140	156	157	152	156	156	1 846
Totalt antal dosexpeditioner (tusentals)	2 257	2 502	2 748	2 631	2 683	2 582	2 558	2 796	2 713	2 606	2 728	2 878	31 682

Tabell 3:2 – Bäst säljande preparat (förskrivna läkemedel till människor)

Försäljningsvärde		Försäljningsvolym, antal varurader	
Placering	Preparat	Placering	Preparat
1	Humira	1	Alvedon
2	Enbrel	2	Trombyl
3	Harvoni	3	Levaxin
4	Eliquis	4	Imovane
5	Sovaldi	5	Metoprolol Sandoz
6	Xtandi	6	Behepan
7	Simponi	7	Waran
8	Alvedon	8	Propavan
9	Revlimid	9	Bricanyl Turbuhaler
10	Glivec	10	Citodon

Diagram 3:2 – Fördelning mellan anatomiska och terapeutiska huvudgrupper (läkemedel förskrivna till människor)

Tabell 3:3 – Försäljningsvärdets komponenter, miljoner kronor exklusive moms

	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	TOTALT
Totalt försäljningsvärde (förskrivning)	2 363	2 407	2 521	2 509	2 553	2 504	2 216	2 441	2 502	2 489	2 561	2 560	29 624
varav inom förmånssystemet	2 071	2 079	2 191	2 195	2 235	2 208	1 986	2 194	2 211	2 179	2 233	2 244	26 027
varav utanför förmånssystemet	291	327	330	315	318	296	230	247	291	310	328	316	3 597
Läkemedelsförmån (läkemedel)	1 630	1 628	1 718	1 721	1 756	1 743	1 582	1 742	1 744	1 719	1 766	1 779	20 528
täckningsgrad, totalt försäljningsvärde	69,0%	67,6%	68,1%	68,6%	68,8%	69,6%	71,4%	71,3%	69,7%	69,1%	69,0%	69,5%	69,3%
täckningsgrad inom förmånssystemet	78,7%	78,3%	78,4%	78,4%	78,6%	78,9%	79,7%	79,4%	78,9%	78,9%	79,1%	79,3%	78,9%
Egenavgift (inom förmånssystemet)	433	444	464	465	470	456	396	444	458	452	458	456	5 394
Merkostnad	8,6	7,6	8,7	8,6	9,2	9,0	8,1	8,8	8,9	8,0	8,6	9,0	103

Tabell 3:4 – Försäljningsvärden för vissa läkemedelsgrupper, miljoner kronor exklusive moms (förskrivna läkemedel)

	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	TOTALT
Licensläkemedel exkl lagerberedningar	19	19	20	19	19	20	17	18	21	17	20	18	228
Lagerberedningar	13	14	15	16	17	17	15	17	19	19	21	22	205
Parallellhandelsprodukter	272	276	303	324	329	326	311	351	345	335	351	349	3 871
Särskilda läkemedel	186	187	195	195	196	197	172	189	197	192	194	195	2 294
Narkotika, klass II	90	92	97	96	99	97	82	93	100	97	99	99	1 140
Narkotika, klass III	14	14	14	14	14	14	12	13	13	13	13	13	161
Narkotika, klass IV	34	35	35	35	35	35	32	34	34	32	33	33	408
Narkotika, klass V	10	10	10	10	10	10	9	10	10	10	10	11	118

Tabell 3:5 – Försäljningsvolym för vissa läkemedelsgrupper, tusentals recept

	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	TOTALT
Licensläkemedel exkl lagerberedningar	9	9	8	8	8	7	6	7	7	7	7	7	89
Lagerberedningar	31	33	34	35	36	36	31	35	37	38	41	42	430
Parallellhandelsprodukter	261	261	297	309	311	303	271	327	330	327	336	334	3 666
Särskilda läkemedel	655	658	680	673	671	661	591	659	675	665	678	683	7 951
Narkotika, klass II	172	178	187	187	190	186	159	180	195	192	197	198	2 219
Narkotika, klass III	173	182	179	163	154	147	132	148	157	159	163	176	1 933
Narkotika, klass IV	211	210	215	212	210	209	189	209	210	206	210	212	2 503
Narkotika, klass V	138	136	138	137	135	133	122	137	136	137	140	143	1 633

Tabell 3:6 – Försäljning av förbrukningsartiklar och livsmedel inom läkemedelsförmånen, miljoner kronor exklusive moms

	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	TOTALT
Totalt försäljningsvärde	102	103	106	110	108	111	95	101	107	106	105	107	1 261
varav livsmedel	15	16	16	17	17	17	14	16	17	19	15	16	195
varav gaskostnader	4	4	4	5	5	4	3	4	5	4	5	4	51
varav förbrukningsartiklar stomihjälpmedel	36	36	38	39	39	41	36	38	40	38	39	40	458
varav diabeteshjälpmedel	39	38	39	39	39	40	34	36	37	36	37	37	452
varav övriga förbrukningsartiklar	8	9	9	10	9	9	7	8	9	9	9	10	106
Läkemedelsförmån - ej läkemedel	99	100	103	107	105	108	92	99	104	103	102	104	1 227
varav livsmedel	14	15	15	16	16	17	14	15	16	18	15	15	187
varav gaskostnader	4	3	4	5	5	4	3	4	5	4	4	4	50
varav förbrukningsartiklar stomihjälpmedel	34	34	36	36	37	38	34	36	37	36	37	38	434
varav diabeteshjälpmedel	39	38	39	39	39	40	34	36	37	36	37	37	452
varav övriga förbrukningsartiklar	8	9	9	10	9	9	7	8	9	9	9	10	106

Tabell 3:7 – De största läkemedelsgrupperna (förskrivna läkemedel till människor)

Placering	Läkemedelsgrupp	Kostnad per DDD*, kronor exkl moms			Kostnad per förpackning, kronor exkl moms		
		Båda könen	Kvinnor	Män	Båda könen	Kvinnor	Män
1	N02 - analgetika	6,7	6,8	6,5	121,4	123,2	118,8
2	N05 - neuroleptika, lugnande medel och sömnmedel	3,8	3,4	4,4	129,7	113,5	155,6
3	C09 - medel som påverkar renin-angiotensinsystemet	0,6	0,7	0,6	77,5	79,6	75,7
4	N06 - psykoanaleptika	4,0	3,2	5,3	264,4	222,1	325,4
5	R03 - medel vid obstruktiva luftvägssjukdomar	8,4	8,4	8,4	389,6	397,9	380,0
6	B01 - antikoagulantia	4,8	5,1	4,6	338,3	352,9	327,8
7	C07 - beta-receptorblockerande medel	2,0	2,1	1,9	87,6	89,4	85,9
8	J01 - antibakteriella medel för systemiskt bruk	12,5	12,5	12,5	149,5	145,5	155,3
9	C10 - medel som påverkar serumlipidnivåerna	1,3	1,5	1,2	163,2	163,1	163,3
10	A10 - diabetesmedel	7,8	8,0	7,7	336,3	337,3	336,8
11	G03 - könshormoner	3,3	3,0	17,4	277,6	259,6	623,3
12	S01 - medel vid ögonsjukdomar	7,1	7,5	6,6	199,1	195,8	205,1
13	A02 - medel vid syrelaterade symtom	1,1	1,1	1,2	90,9	88,2	94,1
14	C08 - kalciumantagonister	0,6	0,7	0,6	78,7	83,4	74,5
15	M01 - antiinflammatoriska och antireumatiska medel	3,2	3,1	3,3	146,1	144,9	149,8
16	B03 - medel vid anemier	0,8	0,7	0,9	186,9	170,1	214,7

De största läkemedelsgrupperna identifieras utifrån antalet expeditionstillfällen (exkl dosexpeditioner) per treställig ATC-kod

*DDD-definerade dygnsdoser

AVSNITT 4

Egenvårdsläkemedel till djur och människor

I avsnittet presenteras statistik för läkemedel för humant eller veterinärt bruk, inklusive växtbaserade läkemedel. Egenvårdsförsäljning avser försäljning direkt till konsument, utan underlag i form av recept eller rekvisition. Av naturliga skäl blir därför enbart receptfria läkemedel aktuella för detta avsnitt. Försäljning från så kallade apoteksombud omfattas däremot inte. De redovisas som rekvisitionsförsäljning i den nationella statistiken.

Tabell 4:1 – Fördelning av försäljningsvärdet mellan egenvårdens försäljningskanaler, kronor exkl moms

	Apotek %		Bensinstation, livsmedelsaffär , närbutik, jourbutik, övriga försäljningsställen %	
Sverige	3 945 346 437	81,6%	888 062 103	18,4%
Stockholm	1 006 037 709	87,1%	149 160 736	12,9%
Uppsala	133 960 764	81,6%	30 108 383	18,4%
Södermanland	106 703 758	78,9%	28 556 073	21,1%
Östergötland	170 112 117	81,1%	39 665 861	18,9%
Jönköping	111 341 102	77,0%	33 189 894	23,0%
Kronoberg	64 301 978	79,8%	16 284 712	20,2%
Kalmar	90 542 806	79,3%	23 690 767	20,7%
Gotland	26 670 089	78,2%	7 438 143	21,8%
Blekinge	56 450 676	80,3%	13 820 788	19,7%
Skåne	502 961 281	82,3%	107 829 926	17,7%
Halland	121 596 507	81,3%	27 994 429	18,7%
Västra Götaland	669 339 933	81,0%	157 227 230	19,0%
Värmland	131 252 589	75,1%	43 551 178	24,9%
Örebro	109 816 089	80,6%	26 506 467	19,4%
Västmanland	102 661 436	80,8%	24 418 979	19,2%
Dalarna	117 819 746	78,2%	32 906 882	21,8%
Gävleborg	105 929 356	77,8%	30 173 808	22,2%
Västernorrland	83 887 659	77,1%	24 951 463	22,9%
Jämtland	48 328 956	76,7%	14 721 585	23,3%
Västerbotten	95 584 916	79,5%	24 694 783	20,5%
Norrbottn	90 046 969	75,2%	29 687 186	24,8%
Landsting saknas	0	0,0%	1 482 833	100,0%

Tabell 4:2 – Fördelning av försäljningsvolymen mellan egenvårdens försäljningskanaler, antal förpackningar

	Apotek %		Bensinstation, livsmedelsaffär , närbutik, jourbutik, övriga försäljningsställen %	
Sverige	63 221 790	75,0%	21 095 163	25,0%
Stockholm	16 808 099	83,1%	3 414 332	16,9%
Uppsala	2 079 647	74,9%	698 685	25,1%
Södermanland	1 657 653	70,7%	688 269	29,3%
Östergötland	2 712 370	73,9%	955 736	26,1%
Jönköping	1 770 664	69,1%	790 903	30,9%
Kronoberg	1 031 031	72,6%	389 848	27,4%
Kalmar	1 427 680	71,5%	568 784	28,5%
Gotland	400 109	69,7%	173 592	30,3%
Blekinge	902 899	72,6%	340 840	27,4%
Skåne	7 921 869	75,4%	2 581 532	24,6%
Halland	1 901 202	73,7%	678 334	26,3%
Västra Götaland	10 508 957	73,6%	3 760 834	26,4%
Värmland	2 073 380	69,4%	913 642	30,6%
Örebro	1 748 523	73,0%	647 229	27,0%
Västmanland	1 648 155	73,2%	602 416	26,8%
Dalarna	1 833 862	69,8%	792 612	30,2%
Gävleborg	1 699 627	69,8%	735 175	30,2%
Västernorrland	1 341 515	68,5%	616 330	31,5%
Jämtland	782 663	68,5%	360 250	31,5%
Västerbotten	1 537 704	71,4%	616 537	28,6%
Norrbottnen	1 434 182	66,1%	735 182	33,9%
Landsting saknas	0	0,0%	34 101	100,0%

Tabell 4:3 – Bäst säljande preparat – Egenvårdsläkemedel utanför apotek

Försäljningsvärde		Försäljningsvolym, antal förpackningar	
Placering	Preparat	Placering	Preparat
1	Ipren	1	Ipren
2	Treo	2	Treo
3	Alvedon	3	Alvedon
4	Otrivin Menthol (utan Konserveringsmedel)	4	Otrivin Menthol (utan Konserveringsmedel)
5	Otrivin Utan Konserveringsmedel	5	Otrivin Utan Konserveringsmedel
6	Nezeril	6	Nezeril
7	Strepsils Honung & Citron	7	Nasin
8	Nicorette Fruktmint	8	Strepsils Honung & Citron
9	Nicotinell Mint	9	Zonnic Mint
10	Voltaren	10	Novalucol

Tabell 4:4 – Bäst säljande preparat – Egenvårdsläkemedel på apotek

Försäljningsvärde		Försäljningsvolym, antal förpackningar	
Placering	Preparat	Placering	Preparat
1	Alvedon	1	Alvedon
2	Voltaren	2	Ipren
3	Nicotinell Mint	3	Paracetamol Apofri
4	Ipren	4	Alvedon Novum
5	Nasonex	5	Paracetamol Orifarm
6	Treo	6	Voltaren
7	Alvedon Novum	7	Otrivin Utan Konserveringsmedel
8	Nicorette Fruktmint	8	Ibuprofen Apofri
9	Nicorette Pepparmint	9	Voltaren T
10	Nicorette	10	Treo

AVSNITT 5

Djurens läkemedelsförsörjning

I avsnittet presenteras statistik för läkemedel förskrivna av veterinär, oavsett om läkemedlen i sig är avsedda för humant eller veterinärt bruk. Även växtbaserade läkemedel, licensläkemedel och ex temporeläkemedel ingår. Däremot omfattas inte traditionella växtbaserade läkemedel, naturläkemedel eller vissa utvärtes medel.

För försäljning mot rekvisition eller inom egenvården omfattar statistiken enbart läkemedel avsedda för veterinärt bruk.

Tabell 5:1 – Försäljningsvärden, miljoner kronor exkl moms (läkemedel till djur)

	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	TOTALT
Försäljning av läkemedel till djur	79	80	76	106	114	77	84	81	76	72	70	54	970
Egenvårdsförsäljning (djurläkemedel)	6	6	11	24	27	20	19	13	9	8	6	6	156
Rekvistionsförsäljning (djurläkemedel)	36	34	18	17	18	3	17	20	19	20	20	5	228
Förskrivet av veterinär	37	39	48	65	69	54	48	48	47	45	44	43	586
varav djurläkemedel	33	35	43	61	64	50	43	43	43	40	39	38	534
varav humanläkemedel	4	4	4	4	4	5	4	5	5	4	4	4	52

Tabell 5:2 – Försäljningsvolym, tusentals förpackningar (läkemedel till djur)

	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	TOTALT
Försäljning av läkemedel till djur	254	253	276	386	415	340	340	310	281	263	247	218	3 582
Egenvårdsförsäljning (djurläkemedel)	55	54	78	147	166	136	134	99	75	64	56	52	1 117
Rekvistionsförsäljning (djurläkemedel)	56	48	25	23	26	5	25	29	28	29	29	7	329
Förskrivet av veterinär	143	150	173	216	223	199	181	182	179	170	162	159	2 136
varav djurläkemedel	111	117	139	182	188	163	147	146	142	135	128	125	1 723
varav humanläkemedel	32	33	34	34	35	36	34	36	37	35	34	34	413

Tabell 5:3 – Historisk utveckling av försäljningsvärden, miljoner kronor exkl moms (läkemedel till djur)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Försäljning av läkemedel till djur	571	604	652	697	705	734	740	753	752	755	780	859	970
Egenvårdsförsäljning (djurläkemedel)	107	111	119	137	127	138	153	158	152	154	160	162	156
Rekvistionsförsäljning (djurläkemedel)	163	172	188	199	198	191	177	175	156	148	148	169	228
Förskrivet av veterinär	301	321	345	361	381	405	410	419	443	453	473	528	586
varav djurläkemedel	263	282	305	321	341	365	369	377	399	408	427	480	533
varav humanläkemedel	38	39	40	40	40	40	41	42	44	45	46	48	52

Diagram 5:1 – Fördelning mellan anatomiska och terapeutiska huvudgrupper (förskrivna läkemedel till djur)

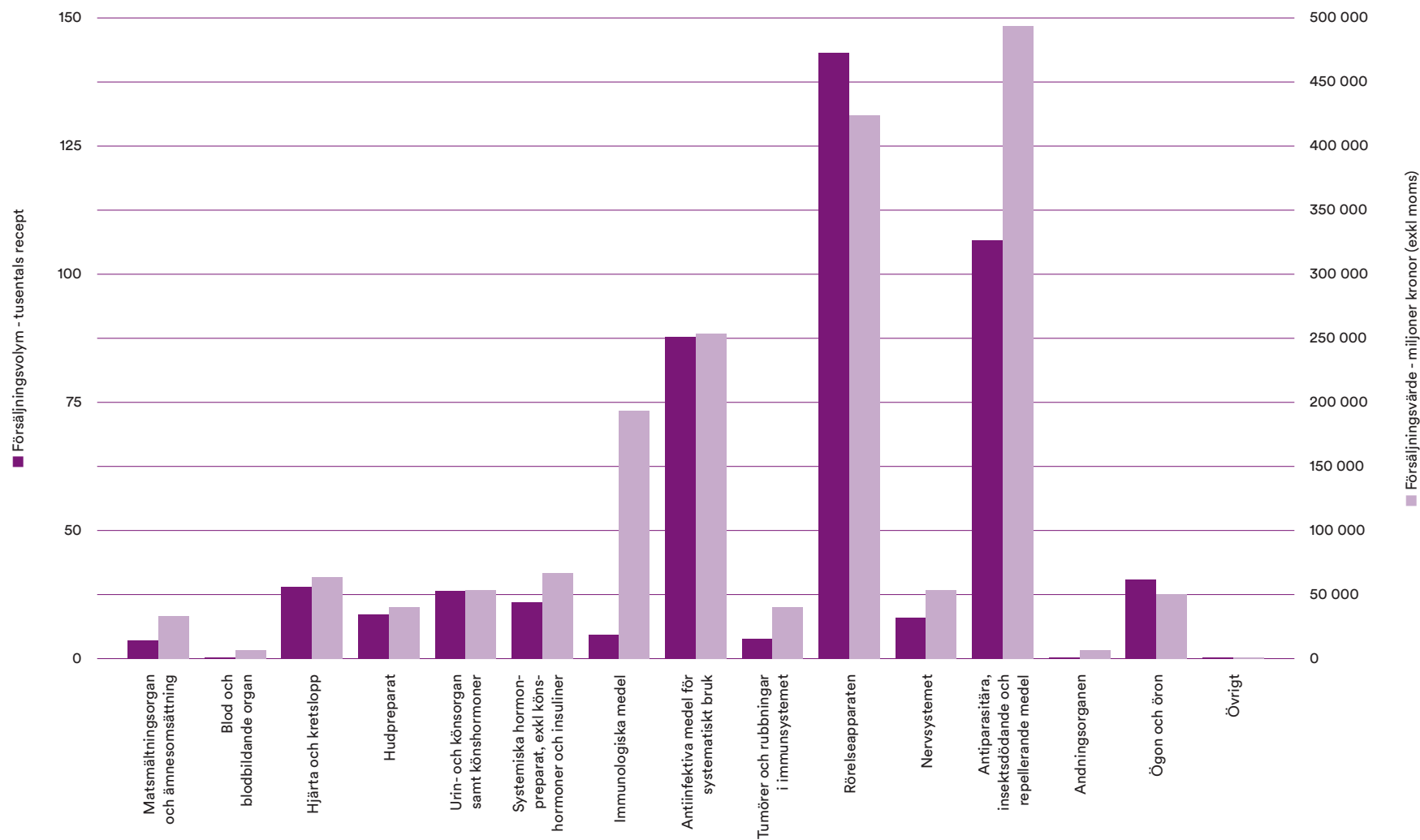
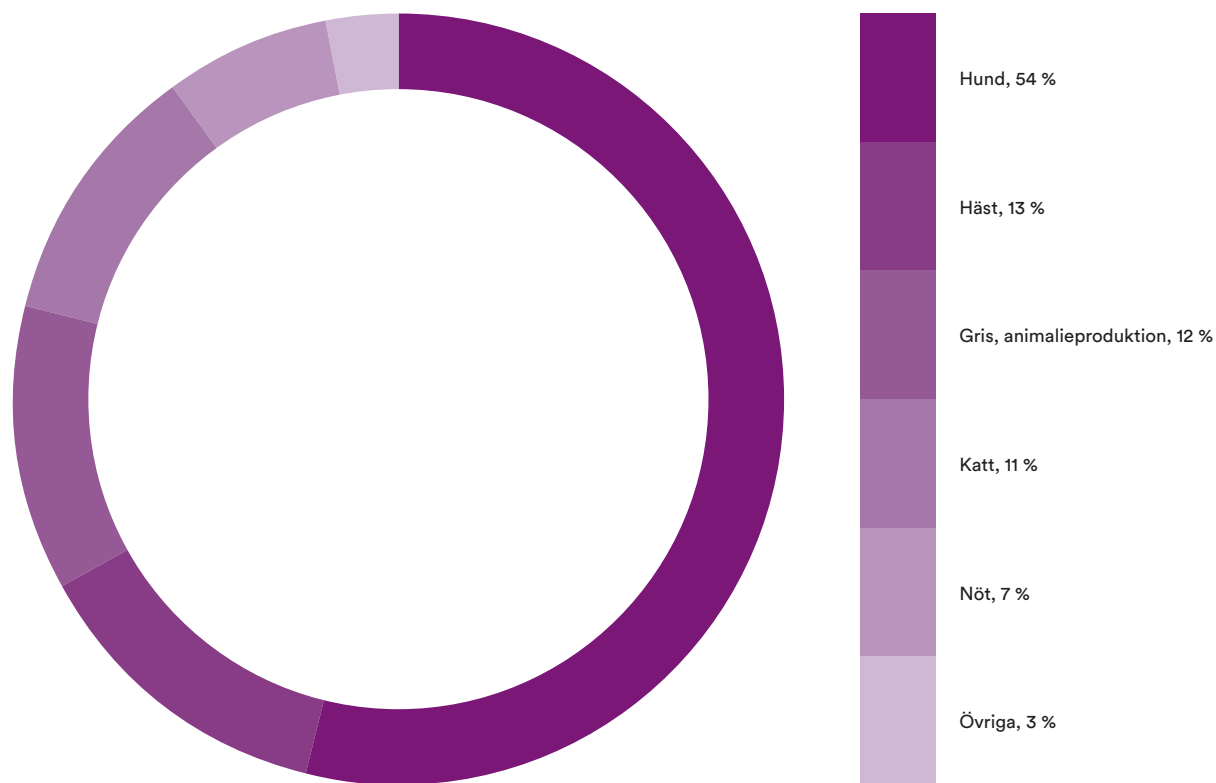
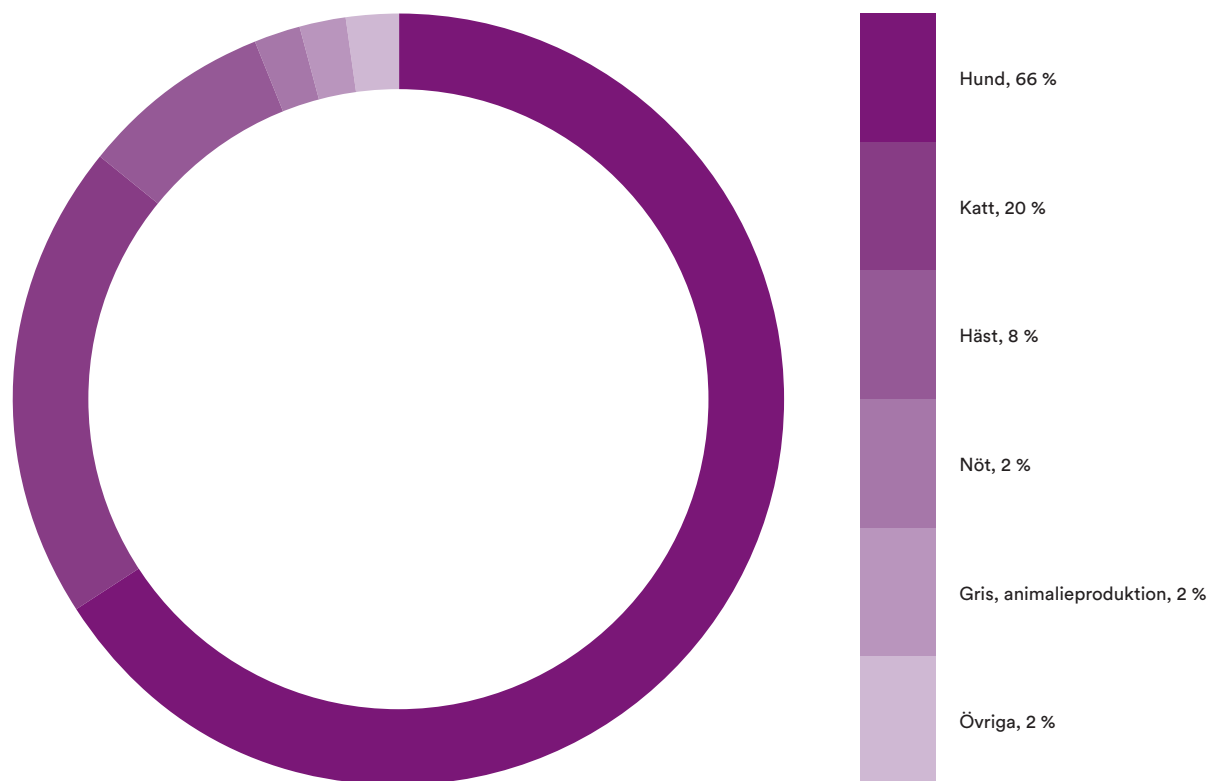

Diagram 5:2 – Fördelning av försäljningsvärde per djurtyp (förskrivna läkemedel till djur)

Diagrammet visar de fem största djurtyperna, samt övriga djurtypers andel.

Diagram 5:3 – Fördelning av försäljningsvolym per djurtyp, antal recept (förskrivna läkemedel till djur)

Diagrammet visar de fem största djurtyperna, samt övriga djurtypers andel.

Begrepp

Data innehåll	
Förmåner	Tabellverket innehåller försäljning som sker både inom och utom läkemedelsförmånen.
Försäljningsställen	Tabellverket avser försäljningen från öppenvårdsapotek, samt försäljningsställen för vissa receptfria läkemedel utanför apotek. Därutöver har läkemedelsförsörjningen vid slutenvården i Jönköpings län inkluderats för 2015, men inte för perioden november 2013-december 2014. (Övriga landsting/regioner försörjdes under året via apoteksaktörer och inkluderas därför också). Läkemedelsförsörjning till sjukhus och vårdinrättningar som ej expedieras via apotek ingår inte.
Försäljningssätt	Tabellverket omfattar försäljning av förskrivna läkemedel inklusive dosdispenserade läkemedel; försäljning av läkemedel mot rekvisition (till exempel till vårdgivare) samt försäljning av receptfria läkemedel i egenvård.
Varor	Tabellverket omfattar försålda läkemedel registrerade för humant eller veterinärt bruk. Detta inkluderar, förutom godkända läkemedel även licensläkemedel, ex temporeberedda läkemedel och växtbaserade läkemedel. Traditionella växtbaserade läkemedel, viss utvärtes medel och naturläkemedel ingår inte. För dessa produkter finns en icke rapporteringspliktig försäljning utanför apotek – och rapporten skulle bli ofullständig i dessa delar ifall de inkluderades på för apotekssidan.

Datainnehåll per avsnitt		
Läkemedel till människor	Avsnitt 1, 2 och 3	Dessa avsnitt innehåller inga läkemedel avsedda för djur. De innehåller inte heller några läkemedel förskrivna på recept av veterinärer – även om läkemedlen huvudsakligen är avsedda för humant bruk.
Läkemedel till djur	Avsnitt 5	Detta avsnitt innehåller försäljning av samtliga läkemedel avsedda för djur, samt övriga läkemedel förskrivna av veterinärer. Avsnittet innehåller dock inte läkemedel för humant bruk som rekvirerats av veterinär till djurklinik eller djursjukhus.
Varor som inte är läkemedel	Avsnitt 1,3	Artiklar som inte är läkemedel, men ändå förskrivits inom ramen för läkemedelsförmånen (sprutor, kanyler, stomihjälpmedel, vissa livsmedel mm) redovisas i en separat tabell i avsnitt 3. I tabell 1:2 redovisas kostnadsutvecklingen för läkemedelsförmånen inklusive dessa artiklar. För övrigt ingår inte dessa artiklar i tabellverket.

Termer och begrepp	
Apoteksbyte	Expedition av annat läkemedel än det som förskrivits. Är under reglerade förutsättningar obligatoriskt vid förskrivning till människor. Innefattar generiskt utbyte och byte till paralleldistributör/parallellimportör. I rapporten redovisas av tekniska skäl ett byte då förskrivaren avviker från den expedierade, vilket även inkluderar byten mellan förpackningsstorlekar.
ATC	Ett system för att klassificera läkemedelsprodukter utifrån vilka organsystem de huvudsakligen påverkar (a=anatomical), vilket det huvudsakliga användningsområdet är (t=therapeutical) och vilken kemisk struktur den verksamma substansen har (c=Chemical). Systemet är hierarkiskt uppbyggt och medger summering av läkemedelsgrupper på olika nivåer. Systemet är intimt förknippat med DDD-systemet för angivande av volym. Det är ett internationellt erkänt system som förvaltas av WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology (www.whocc.no).
Byte nekat	Om det finns medicinska skäl för detta, kan en förskrivare ange att ett recept inte ska omfattas av de obligatoriska reglerna om generisk substitution på apotek. Apoteken kan neka utbyte av tekniska skäl, t ex att det inte finns lämpliga utbytbara förpackningstyper. Patienter kan alltid neka utbyte - även om eventuell merkostnad i dessa fall inte täcks av läkemedelsförmånen.
Definierad dygnsdos (DDD)	En teknisk jämförelseenhet med huvudsakligt syfte att fungera som volymmått i studier av läkemedelsanvändningen. Måttet anger en uppskattning av hur många dagars förbrukning som sålts av ett läkemedel, givet att det används i den vanligaste doseringen på den vanligaste indikationen. Måttet möjliggör meningsfulla jämförelser mellan olika typer av läkemedel och olika geografiska regioner. För vissa läkemedel är det inte praktiskt möjligt att fastställa ett DDDvärde, t ex dermatologiska preparat och cytostatika. DDD anges ofta per tusen invånare och dag för att ge en indikation av hur stor exponeringen är i befolkningen. T ex kan 100 DDD per tusen invånare och dag grovt tolkas som att den sålda läkemedelsvolymen räcker till att behandla 10 % (100 av 1000) av befolkningen dagligen. DDD-systemet är intimt förknippat med läkemedelsklassifikationssystemet ATC, och båda underhålls av WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology (www.whocc.no). Systemen är internationellt erkända.
Dosdispenserade läkemedel	Läkemedel som tagits ur sin originalförpackning och förpackats per doseringstillfälle för enskild patient. I denna rapport avses enbart dispenserering som förskrivits och sålts inom öppenvården. Dispenserade läkemedel som rekvirerats och betalats av sjukvården redovisas tillsammans med övriga rekvirerade läkemedel. Dospatienter kan även få hela förpackningar som av tekniska eller praktiska skäl inte kan paketeras individuellt. Hela förpackningar räknas i detta tabellverk in under förskrivning, men inte under dosdispenserade läkemedel.

Termer och begrepp	
Dosexpeditioner	Antalet försäljningstransaktioner för en enskild läkemedelsartikel som distribuerats via dosdispensering. Särredovisas från antalet receptexpeditioner eftersom de i normalfallet omfattar en mindre volym läkemedel.
Egenavgift	Den del av läkemedelskostnaden för förskrivna läkemedel inom läkemedelsförmånen som inte täckts av läkemedelsförmånen eller utgör merkostnad. Kan betalas av patienten själv, eller annat subventionssystem som inte registreras på nationell nivå (t ex smittskyddsläkemedel eller landstingssubventionerade läkemedel).
Egenvård	Försäljning till privatperson där uppgift om patient/kund inte registreras. Kan ske på eller utanför apotek. Köpet kan ske på uppmaning av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal, men kan inte omfatta receptbelagda läkemedel.
Förskrivna läkemedel	Försäljning som baseras på ett recept eller dosrecept. Format spelar ingen roll (papper, telefon, fax, elektroniskt). Kan omfatta såväl receptfria- som receptbelagda läkemedel. Läkemedlet är sålt till en enskild människa eller djur. I undantagsfall kan förskrivningen avse en djurbesättning.
Invånarantal	Befolkningsuppgifter per län baseras på uppgifter från SCB. Befolkningens storlek vid årets början används.
Lagerberedning	Läkemedel utan försäljningstillstånd i Sverige, men som ändå säljs i sådana volymer att serietillverkning (ex tempore) medgivits.
Licensläkemedel	Läkemedel som saknar försäljningstillstånd i Sverige - men där Läkemedelsverket utfärdat en dispens (licens) för försäljning i ett enskilt fall.
Läkemedelsförmån (förmånssystemet)	Den ersättning som utgår i enlighet med lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner mm. I läkemedelsförmånen ingår, förutom läkemedel, även vissa läkemedelsrelaterade förbrukningsartiklar samt vissa livsmedel för särskilda näringsändamål hos barn under 16 år. Andra former av subventioner, t ex rabatter av p-piller, läkemedel till asylsökande eller smittskyddsläkemedel ingår inte i denna uppgift. Sådana kostnader ingår dock i de totala försäljningsuppgifterna. Landstingens subvention av egenavgiften för insulin räknas in i förmånssystemet för denna rapports räkning, men regleras egentligen i annan ordning.

Termer och begrepp	
Län	Uppdelning i försäljningen har gjorts så nära patienten som möjligt, beroende på vilka uppgifter som finns tillgängliga i försäljningstransaktionen. Huvudregeln är att uppgiften hämtas från den först förekommande uppgiften som finns registrerad för försäljningstransaktionen i följande ordning: 1. Patientens bostadsort vid försäljningstillfället; 2. Fysisk adress för vårdande enhet; 3. Försäljningsställets adress.
Merkostnad	Den del av läkemedelskostnaden för förskrivna läkemedel som uppstår då patienten väljer att inte acceptera ett generiskt utbyte på apotek. Betalas av patienten själv, och är inte förmånsgrundande.
Narkotika	Läkemedel som omfattas av Läkemedelsverkets föreskrifter om förteckningar över narkotika, klass II-V. Klass I narkotika används inte i läkemedel.
Preparat	En gruppering av alla läkemedel med samma registrerade handelsnamn, oavsett förpackningsstorlek, styrka eller importör. Begreppet är besläktat med begreppet varumärke, även om läkemedelsföretag ibland registrerar flera läkemedel med liknande namn för olika typer av kombinationspreparat, styrkor eller smaker. Begreppet ska inte sammanblandas med det mer formella begreppet (läkemedels)produkt som avser ett namngivet läkemedel med viss styrka och läkemedelsform.
Recept (receptexpeditioner) (receptrader)	Antalet försäljningstransaktioner för en enskild vara på apoteken. Kan motsvara flera förpackningar om de säljs vid samma tillfälle. Vid försäljning av förpackningar med olika styrka eller storlek registreras dock flera receptrader, eftersom det rör sig om olika artiklar. Mätetalet är korrelerat till antalet besök på apoteken. I denna rapport anges bara antalet recept för förskrivna läkemedel exklusive dosdispenserade läkemedel. För dosdispenserade läkemedel är motsvarande begrepp dosexpeditioner.
Rekvision	Försäljning till vårdinrättning i öppen eller slutna vård, eller annan kund mot rekvisition. Försäljningen avser inte försäljning till enskild person.
Särskilt läkemedel	Läkemedel där särskild receptförfalskningsrisk bedömts som trolig (till exempel narkotika, tillväxthormon, anabola steroider). Definieras i Läkemedelsverkets föreskrifter.

Förändringar i tabellverket

Förändringar	
<p>eHälsomyndigheten publicerar dessa uppgifter återkommande. Dock kan det ske förändringar i regelverk, klassifikationer eller tekniska system som påverkar statistiken.</p>	
Varuklassificering	<p>Urvalet av läkemedel görs i flera tabeller och diagram utifrån olika läkemedelsegenskaper, vanligen ATC-kod och/eller produktvarutyp, men även narkotikaklassning eller status som särskilt läkemedel. Vid rapportframställningen applicerar eHälsomyndigheten de egenskaper som gäller för enskilda läkemedelsartiklar vid rapportframställningstillfället – även för historiska data. Konsekvensen av detta är att urvalen blir jämförbara över tid i tabellverket – men tabeller som producerats vid olika tillfällen kan skilja sig åt – även då till synes motsvarande uppgifter redovisas.</p>
Försäljningsvolym	<p>eHälsomyndigheten lagrar uppgifter om försäljningsvolym i antal förpackningar och antal försäljningstransaktioner. Antalet sålda definierade dygnsdoser (DDD) beräknas dock vid statistikproduktionen utifrån de DDD-värden, och den varuklassificering som gäller vid den tidpunkten. I en tabell kommer därmed eventuella förändringar i ATC-koder eller DDD-värden inte att synas som en förändring, men tabeller som producerats vid olika tillfällen kan skilja sig åt avseende detta volymmått.</p>
Avtalspriser för rekvisitionsläkemedel	<p>Före 2010 rapporterades alltid försäljningsvärden i den så kallade slutenvården (huvudsakligen sjukhusens läkemedelsförsörjning) baserat på ett nationellt listpris. I senare upphandlingar av läkemedelsförsörjning har landstingen successivt över loppet av flera år gått över till att rapportera de faktiskt gällande avtalspriserna – vilket gör uppgifterna svåra att jämföra över tid på en aggregerad nivå. Avtalskonstruktioner som baseras på volymbaserade återbetalningar och dylikt rapporteras inte heller in i statistiksystemet eftersom de uppstår separat från själva försäljningstransaktionerna.</p>

Förändringar	
eHälsomyndigheten publicerar dessa uppgifter återkommande. Dock kan det ske förändringar i regelverk, klassifikationer eller tekniska system som påverkar statistiken.	
Förändringar i landstingens läkemedelsförsörjning	Urvalet av läkemedel görs i flera tabeller och diagram utifrån olika läkemedelsegenskaper, vanligen ATC-kod och/eller produktvarutyp, men även narkotikaklassning eller status som särskilt läkemedel. Vid rapportframställningen applicerar eHälsomyndigheten de egenskaper som gäller för enskilda läkemedelsartiklar vid rapportframställningstillfället – även för historiska data. Konsekvensen av detta är att urvalen blir jämförbara över tid i tabellverket – men tabeller som producerats vid olika tillfällen kan skilja sig åt – även då till synes motsvarande uppgifter redovisas.
Inklusion av växtbaserade läkemedel	eHälsomyndigheten lagrar uppgifter om försäljningsvolym i antal förpackningar och antal försäljningstransaktioner. Antalet sålda definierade dygnsdoser (DDD) beräknas dock vid statistikproduktionen utifrån de DDD-värden, och den varuklassificering som gäller vid den tidpunkten. I en tabell kommer därmed eventuella förändringar i ATC-koder eller DDD-värden inte att synas som en förändring, men tabeller som producerats vid olika tillfällen kan skilja sig åt avseende detta volymmått.
Struktur för försäljningsställetyper	Före 2010 rapporterades alltid försäljningsvärden i den så kallade slutenvården (huvudsakligen sjukhusens läkemedelsförsörjning) baserat på ett nationellt listpris. I senare upphandlingar av läkemedelsförsörjning har landstingen successivt över loppet av flera år gått över till att rapportera de faktiskt gällande avtalspriserna – vilket gör uppgifterna svåra att jämföra över tid på en aggregerad nivå. Avtalskonstruktioner som baseras på volymbaserade återbetalningar och dylikt rapporteras inte heller in i statistiksystemet eftersom de uppstår separat från själva försäljningstransaktionerna.

Kontaktuppgifter

Om du har frågor eller synpunkter på rapporten är du välkommen att kontakta oss via e-post: registrator@ehalsomyndigheten.se